

IV Всеукраїнська студентська науково - технічна конференція "ПРИРОДНИЧІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ"

УДК 81.25

Сьомушкін О. – ст. гр. 342

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

ОБРАЗНІСТЬ ОПОВІДАННЯ ВОЛОДИМИРА ДРОЗДА “ПОРІ РОКУ” ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Науковий керівник: к.ф.н., доцент Ясинецька О.А.

Як конструктивний елемент художнього тексту, метафора створює загальний фон розповіді, передає певне бачення дійсності, виступає, разом з іншими виражальними засобами, важливим засобом суб'єктивізації розповіді. Так, на прикладі оповідання В. Дрозда “Пори року” та його перекладу Анатолієм Біленком ми бачимо світ очима метафоричного герою – Дідька з роду домовиків, – а сприймаючи метафоризацію як літературний процес, звертаємо увагу на динамізм розвитку образності в ході розгортання подій художнього твору.

Оскільки Дідько “був давній, як світ”, то автор вже на самому початку оповідання використовує лексику, яка відразу передає настрій, соціальну віднесеність і світосприйняття головного героя, говорячи, що Дідько полюбляв “зирити на місто, полонене людською метушливістю й невгоманням. У тім мурованім мурашнику копошіли люди, машини і навіть дерева, хирляві й ниці тут, серед каміння”. Лексема “зирити” сприймається як розмовний архаїзм, а метафора “мурований мурашник” могла б бути природною асоціацією прадавньої, або принаймні дуже літньої, людини щодо вигляду зверху сучасного міста, оскільки дієприкметник “мурований” (чи іменник “мур”) сприймається як сучасне слово хіба що для людей з минулих історичних віх. Щодо образної метафори “мурашник”, то вона передає логічну асоціацію сучасного міста простою людиною з аналогічним і життєво органічним явищем природи. Відповідно, читач відразу починає сприймати оповідь крізь призму світогляду старої людини. Коли ж Анатолій Біленко передає образну метафору міста як мурашника англійською мовою, він, на наш погляд, нівелює таку архаїчність, перекладаючи словосполучення “мурований мурашник” як “*brick anthill*”. Вважаємо, що лексема “stone” (кам'яний мурашник, або мурашник з каменя) була б більш відповідною погляду прадавньої людини.

Образи сонця як човника часу та, власне, підпорядкованого сонцю часу як ниті життя є органічними сюжетними метафорами в контексті пір року як по-різному важливих життєвих періодів: “клубок майбутнього тяжив йому душу, а нитки з того клубка за нього невтомно сотало, щодень сходячи і заходячи, сонце – золотий човник всесвітніх кросен”. У цьому випадку слід віддати належне перекладачеві в тому, що його вибір еквівалентів перекладу відтворює не лише розгортання образів, але й певні смуток та проблемність часового плину у сприйнятті старого Дідька: “*The skein of the future weighed heavily upon his mind, as the threads of that skein were endlessly wound day after day by the rising and setting sun – the golden shuttle of the universal loom*”; таке спостереження засноване на відповідниках “клубок” – “skein” (яке має значення і “клубок” і “плутанина, проблема”, замість звичайного “clew”) та “тяжив” – “weighed heavily”, а відтак метафора є засобом вираження настрою та способу світосприйняття.

Кількісне співвідношення способів перекладу на досліджуваному нами матеріалі виявляє такі відсоткові показники: повний еквівалент – 34%, традиційний еквівалент – 23%, паралельне іменування метафоричної основи 16%, додавання/пропущення – 11%, зміна структури – 10% та заміна – 6%. В цілому, різноманіття відтінків метафоричних асоціацій цього оповідання робить його по-філософськи багатограним.